

LIETUVOS RESPUBLIKOS VANDENS ĮSTATYMO NR. VIII-474 3, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 20, 21 IR 25 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 12¹ IR 12² STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO PROJEKTO (TOLIAU – PROJEKTAS) (TAIS 26-6711) DERINIMO PAŽYMA

Suinteresuotos institucijos ir suinteresuoti asmenys, į kurių pastabas ir pasiūlymus neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies	Suinteresuotų institucijų ir suinteresuotų asmenų pateiktos pastabos ir pasiūlymai, į kuriuos neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies	Argumentai, kodėl neatsižvelgta arba tik iš dalies atsižvelgta į suinteresuotų institucijų ir suinteresuotų asmenų pateiktas pastabas ir pasiūlymus
Lietuvos hidroenergetikų asociacija (toliau – LHA), 2026-05-15, Nr. 26/05/15/2	Pateiktos pastabos dėl Projekto 2 str. 5 dalies, kuria siūloma papildyti Vandens įstatymo 9 str. 12 d. 8 punktu (papildoma nuostata, pagal kurią neįrengus žuvų pralaidų būtų panaikinta vandens naudojimo registracija ir licencija) ir Projekto 7 straipsnio 3 dalies, kuria pripažįstamos netekusiomis galios Vandens įstatymo 15 straipsnio 4 dalies nuostatos, įpareigojančios aplinkos ministrą nustatyti žuvų pralaidų įrengimo kompensavimo tvarką, nurodant, kad su šiais pakeitimais kategoriškai nesutinkama, nes <...> siūlomi pakeitimai vienareikšmiškai reikš privačių hidroelektrinių sužlugdymą, uždarymą, tai valstybei atsilies ir jos biudžetui kainuos didelius kaštus, tad pakeitimas yra nenaudingas tiek privačiam sektoriui, tiek pačiai valstybei<...> .	Neatsižvelgta. Galiojantis Lietuvos Respublikos vandens įstatymas (toliau – Įstatymas) pareigą įrengti žuvų pralaidas aiškiai nustato hidroelektrinių (toliau – HE) savininkams. Ta pati pareiga taip pat nustatyta ir užtvankų be HE savininkams / valdytojams (iš kurių didžioji dalis – savivaldybės, valdančios patikėjimo teise hidrotechninius statinius (užtvankas). Projektu siūloma atsisakyti nuostatos dėl kompensavimo už įrengtas žuvų pralaidas tvarkos nustatymo dėl šių priežasčių: privataus verslo savininkams, gaunantiems pelną iš pagaminamos elektros energijos, panaudojant valstybinius gamtos išteklius, nustatyta pareiga įrengti aplinkos apsaugos priemonės (žuvų pralaidas), kaip kompensaciją už gamtai daromą žalą, negali būti perkeliama valstybei – verslo tęstinumas turi būti suderinamas su įstatymų reikalavimų užtikrinimu; valstybė turi ribotas galimybes kompensuoti privataus verslo subjektų patirtas išlaidas vykdant įstatymų įpareigojimus – valstybės biudžete, patvirtintame iki 2028 m., lėšos žuvų pralaidoms įrengti ar kompensacijoms už įrengtas žuvų pralaidas išmokėti nenumatytos. Už hidrotechninių statinių eksploatavimą, priežiūrą, avarinių situacijų išaiškinimą laiku ir priemonių joms pašalinti vykdymą atsakingas hidrotechninių statinių savininkas, taigi hidroelektrinių savininkai, planuodami

		nutraukti savo veiklas (nevykdomų įsipareigojimų dėl bankroto ar kt.), privalo pasirūpinti avarinių situacijų prevencija, ir (ar) saugiu veiklos nutraukimu. Aplinkos apsaugos įstatymo 32¹ ir 32² straipsniuose nustatyta, kad esant neišvengiamai (realiai) žalos aplinkai grėsmei ir ūkio subjektui nevykdant pareigų taikyti žalos aplinkai prevencijos priemonės, savivaldybės ir (arba) valstybės institucijos pagal kompetenciją pačios ar per trečiuosius asmenis taiko būtinas priemones ir iš ūkio subjekto, padariusio žalą aplinkai arba sukėlusio neišvengiamą (realią) žalos aplinkai grėsmę, susigražina išlaidas. Atsakomybę už hidrotechnikos statinių nepriežiūrą, energetikos įrenginių eksploatavimo norminių aktų pažeidimus nustato Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksas. Derinimo pažymoje nurodyti argumentai pateikti LHA darbo tvarka, atsakymas negautas.
AB „Ignitis gamyba“, 2025-05-18	Pastaba dėl Projekto 7 str. 3 dalies, kuria siūloma pripažinti netekusiu galios Vandens įstatymo 15 straipsnio 4 dalį (dėl žuvų pralaidų kompensavimo tvarkos), nurodant šiuos argumentus: „Bendrovė atkreipia dėmesį, jog atsižvelgiant į KHE užtvankos ir pačios elektrinės dydį bei lokaciją mieste, žuvų pralaidos įrengimas, vertinant šių dienų kainomis bei atsižvelgiant į panašių projektų įgyvendinimo kaštus kitose šalyse, pareikalaus itin reikšmingų investicijų ir kainuos ne mažiau nei 4 mln. EUR. Atsižvelgiant į tai, Bendrovė mano, kad visiškas galimo kompensavimo tvarkos atsisakymas nėra tinkamas sprendimas siekiant, jog subjektai laiku ir tinkamai įgyvendintų VI nustatytas pareigas įrengti pralaidas, ir prašo institucijų dar kartą apsvarstyti bei įvertinti galimybes nustatyti pralaidų įrengimo kompensavimo tvarką.“	Atsižvelgta iš dalies. Aplinkos ministerija, atsižvelgdama į KHE, kaip ypatingos svarbos nacionaliniam saugumui įmonę, ir tai, kad žuvų pralaidos įrengimas prie KHE užtvankos pareikalaus išskirtinių inžinerinių/technologinių sprendimų ir ypač didelių finansinių investicijų, numatė išimtį dėl KHE, kaip vandens naudotojo, neišregistravimo iš Paviršinį vandenį naudojančių asmenų sąrašo dėl žuvų pralaidos neįrengimo iki Vandens įstatymo nurodyto laiko, ir ieškos galimybių individualiai spręsti šios išskirtinės hidroelektrinės žuvų pralaidos įrengimo kompensavimo problemą, tačiau kompensacijų mechanizmo mažosioms hidroelektrinėms už jų įrengtas žuvų pralaidas kurti neplanuoja. Argumentai, pateikiami derinimo pažymoje, suderinti darbo tvarka.

Susisiekimo ministerija, 2026-05-26 Nr. 2-1963 Vilniaus m. savivaldybės administracija 2026-05-20 Nr. A51-90223/26	Susisiekimo ministerija, Vilniaus m. savivaldybės administracija nepitaria siūlomam LR vandens įstatymo 14 straipsnio papildymui 2¹ dalimi, siūlo šią nuostatą vertinti kaip perteklinę ir galinčią praktikoje nepagrįstai riboti vidaus vandenų kelių priežiūros darbų vykdymą bei laivybos sąlygų užtikrinimą: „Pažymėtina, kad siūlomas reguliavimas sudarytų prielaidas riboti vidaus vandens kelių priežiūros darbus net ir tais atvejais, kai poveikio aplinkai vertinimo metu būtų nustatyta, kad planuojama veikla yra priimtina aplinkosauginiu požiūriu ir gali būti vykdoma taikant atitinkamas poveikio mažinimo bei kompensacines priemones. Todėl kyla rizika, kad būtų sukurtas papildomas ir neproporcingas ribojimas veikloms, kurių poveikis aplinkai jau yra įvertinamas ir valdomas teisės aktuose nustatytais procedūromis.“	Neatsižvelgta. Aplinkos ministerijos nuomone, nuostata, draudžianti pažeisti savigrindą Neries upėje ir kitose lašišinėse upėse, kuria siūloma papildyti Vandens įstatymą, yra savalaikė, efektyvi priemonė, leisianti prevenciškai išvengti pastaraisiais metais fiksuotų grubių aplinkosauginių pažeidimų, vykdant gilinimo darbus Neries upėje. Laivyba upėse galima tik vidaus vandenų keliais. Neryje, kuri yra unikali Europoje upė dėl savo biologinės įvairovės, lašišinių žuvų nerštaviečių, saugomų buveinių, Natura 2000 teritorijų, laivybai gali būti naudojamos tik nedidelės upės atkarpos – pagal VVKD informaciją iš viso Neries vidaus vandenų kelio (173,5 km) eksploatuojamas (t. y. nuolat prižiūrimas) 10,5 km ruožas Vilniaus miesto ribose ir 0,9 km atkarpa Neries žiotys – Kauno pilis. Neries upėje bet kokie gilinimo darbai turi būti vykdomi labai atsakingai. Projektu siūloma nuostata niekaip neužkirs kelio vykdyti laivakelio priežiūros darbų, atlikus poveikio aplinkai vertinimo procedūras ir (ar) įgyvendinus priemones reikšmingam neigiamam poveikiui sumažinti ar kompensuoti, bet užkirs kelią galimybei vykdyti veiklas be poveikio aplinkai procedūrų, kurių metu gali būti pažeista upės vagoje susiformavusi savigrinda. Savigrindos procesai turi vykti natūraliai ir inžineriniai sprendimai valant ar gilinant laivakelius parenkami tokie, kurie tam kuo mažiau trukdytų. Atsisakyti Projekte siūlomos nuostatos dėl savigrindos pažeidimo Neryje svarstyтина tik tuo atveju, jei Neris būtų išbraukta iš valstybinės reikšmės vidaus vandens kelių sąrašo. Argumentai, pateikiami derinimo pažymoje, suderinti su Susisiekimo ministerija darbo tvarka.
Vilniaus m. savivaldybės administracija, 2026-05-27 Nr. A51-94040/26	Projektu keičiamo įstatymo 12 straipsnio 5 dalyje siūloma nustatyti, kad plaukiojimo ar plūduriuojančiųjų priemonių, pritaikytų gyventi ir	Neatsižvelgta. Savivaldybės siūlymui atsisakyti teritorijų planavimo dokumentuose nustatyti gyvenamosios ir (ar) komercinės

	(arba) vykdyti ūkinę komercinę veiklą, statymo ir (arba) švartavimo vietos būtų nustatomos teritorijų planavimo dokumentuose. Pažymėtina, kad toks reguliavimas yra neproporcingas ir praktikoje sukurtų perteklinę administracinę naštą savivaldybėms, kadangi teritorijų planavimo procedūros yra ilgos ir nepritaikytos operatyviam pavienių švartavimo ar naudojimo vietų nustatymui. Savivaldybės turi pakankamus instrumentus tokius sprendimus priimti savivaldybės tarybos patvirtinta tvarka, individualiai įvertinant vietos tinkamumą, infrastruktūros galimybes ir aplinkosauginius aspektus.	paskirties plaukiojimo ir plūduriuojančių priemonių statymo ar švartavimo vietas ir leisti savivaldybių taryboms nustatyti tvarką, kuria vadovaujantis savivaldybėse būtų priimami sprendimai dėl minėtų priemonių įrengimo, statymo, švartavimo vandens telkiniuose nepritartina, kadangi skirtingos savivaldybės, turėdamos itin plačią diskreciją, galėtų nusistatyti skirtingas tvarkas, procedūras, be to, Aplinkos ministerijos nuomone, galimai neužtikrintų tinkamos aplinkos apsaugos ir viešojo intereso apsaugos dėl vizualinės taršos, per didelio užstatymo gyvenamosios ir komercinės paskirties plaukiojimo ir (ar) plūduriuojančiųjų priemonių tankio, apribojant visuomenei netrukdomai naudotis vandens telkiniais ir jų pakrantėmis, kurie galėtų būti užstatyti privačių subjektų valdomais objektais. Derinimo pažymoje nurodyti argumentai pateikti Vilniaus m. savivaldybės administracijai darbo tvarka, atsakymas negautas.
Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos, 2026-05-	1. Nepritariama Projektu keičiamo Vandens įstatymo 12 str. 2 d. nuostatoms, kad savaeigės plaukiojimo priemonės, varomos iki 10 AG (8 kW) galingumo elektros varikliais, yra aplinkai palankios plaukiojimo priemonės, kuriomis visur galima leisti plaukioti ištisus metus – siūloma riboti šių priemonių galingumą iki 6 kW, o saugomose teritorijose – iki 3 kW.	Neatsižvelgta. Pagal galiojantį teisinį reguliavimą elektros varikliais varomos plaukiojimo priemonės priskiriamos prie nesavaeigių plaukiojimo priemonių (tokių kaip irklinės valtys, baidarės ir pan.), kurioms apribojimai dėl variklių galingumo plaukiojant ne saugomose teritorijose esančiuose vandens telkiniuose netaikomi. Be to, galiojantys teisės aktai šiuo metu leidžia plaukioti tokio galingumo (iki 10 AG (8 kW) savaeigėmis plaukiojimo priemonėmis, varomomis vidaus degimo varikliais, saugomose teritorijose. Atsižvelgiant į tai, manytina, kad galingumo sumažinimas iki 6 kW plaukiojant ne saugomose teritorijose būtų neproporcingas ir nepagrįstas. Esant poreikiui ir pagrįdus, atsižvelgiant į saugomas gamtos vertybes, elektros variklių galingumo ribojimai iki

	2. Nepritariama dėl išimčių nustatymo vidaus vandenų keliuose: „Manome, kad aplinkosauginių reikalavimų netaikymas pateisinamas tik upėse nustatytų vidaus vandenų kelių laivakeliuose, kurie pagal Vidaus vandenų kelių eksploatavimo taisyklių 6.3 papunktį yra tam tikros grimzlės laivams plaukti tinkama vidaus vandenų kelio juosta, pažymėta navigacijos ženklais arba nurodyta locmano žemėlapyje. Kitose upių, kuriose nustatyti vidaus vandenų keliai, dalyse turi galioti tokie patys apribojimai, kaip ir kitose upėse.“ „<...> dalis vandens keliais paskelbtų vandens telkinių yra saugomų teritorijų, taip pat ir Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų upėse, kuriose pagal Vidaus vandenų kelių eksploatavimo taisyklių 5 punktą vandenų keliui priskiriamas visas upės plotas, todėl apribojimai naudoti plūduriuojančias plaukiojimo priemones turi būti taikomi“.	3 kW galėtų būti nustatyti reglamentuojant plaukiojimą saugomose ir (ar) Natura 2000 teritorijose. Neatsižvelgta. Galiojantis teisinis reguliavimas nustato išimtį – Aplinkosaugos sąlygose, patvirtintose aplinkos ministro 2004-04-15 įsakymu Nr. D1-187, yra nuostata, kad šiame teisės akte nustatyti apribojimai plaukiojimo priemonėms netaikomi plaukiojant vidaus vandenų keliuose. Projektu siekiama nekeisti iš esmės nusistovėjusio teisinio reglamentavimo dėl plaukiojimo vidaus vandens keliuose, bet patikslinti kai kurias nuostatas – kad visi plaukiojimo priemonės vidaus vandenyse ir įrengtuose vidaus vandenų keliuose naudojantys asmenys laikytųsi Vandens įstatymo ir kitų aplinkos apsaugą reglamentuojančių teisės aktų. Projekte numatoma, kad Vandens įstatymo 12 str. nuostatos, susijusios su aplinkos ministro nustatomais aplinkosauginiais apribojimais/ draudimais, sporto renginių organizavimu, plūduriuojančiųjų priemonių, atitinkančių tam tikrus dydžio kriterijus, įrengimo/derinimo tvarka, netaikomos vidaus vandenų keliuose, kadangi tam tikrais atvejais negalėtų būti vykdoma laivyba ar vidaus vandenų keliuose negalėtų būti įrengiamos tam tikros laivybai reikalingos plūduriuojančiosios priemonės, pvz., plūduriuojančiosios prieplaukos, jei jos neatitiktų tam tikro dydžio kriterijų. Projekto nuostatos derintos su Susisiekimo ministerija. Su VSTT organizuoti du pasitarimai dėl pateiktų pastabų (2026-06-16 ir 2026-06-30). VSTT nepritarė šioje derinimo pažymoje išdėstytiems argumentams.
--	---	---